



# Veilig werken met ladders, trappen en steigers op binnenstedelijke bouwlocaties

Inspectieactie voorjaar 2015

Aanleiding 1

Inspectieresultaten 1

Conclusies en vervolgaanpak 4

Links 4

De Inspectie SZW heeft van 26 mei t/m 19 juni 2015 intensief gecontroleerd of ladders, trappen en rolsteigers op kleinere bouwlocaties veilig en goed worden gebruikt.

## Aanleiding

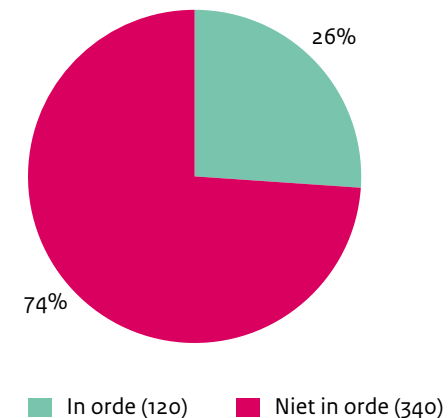
Uit ongevalanalyses blijkt dat vallen van hoogte nog altijd een groot risico is in de bouw. Ook ligt het aantal overtredingen van regels die bedoeld zijn om valgevaar te beperken nog steeds hoog. Tijdens voorgaande inspectierondes heeft de Inspectie SZW aselekt geïnspecteerd en is in 74% tot 84% van de gevallen handhavend opgetreden. Bij publicatie van de inspectieresultaten van de bouwactie uit 2014 heeft de Inspectie SZW daarom aangekondigd in 2015 opnieuw te controleren op dit onderwerp. In het voorjaar van 2015 is gedurende een korte, afgebakende periode geïnspecteerd op het gebruik van ladders, trappen en rol- en kamersteigers op kleine bouwlocaties in binnenstedelijk gebied. In deze factsheet zijn de resultaten van deze inspectieactie vastgelegd.

## Inspectieresultaten

Tijdens de inspectieactie zijn 460 bouwlocaties geïnspecteerd. Op 340 locaties was sprake van overtredingen waarop werkgevers zijn aangesproken. Dit betekent dat in 74% handhavend is opgetreden.

GRAFIEK 1

Aantal zaken in orde en aantal zaken niet in orde (N=460)



Op de 340 locaties waar het niet in orde was, werden in totaal 514 overtredingen geconstateerd.

Bij 59% (305) van de overtredingen ontbrak het geheel of gedeeltelijk aan doelmatige voorzieningen of maatregelen ter voorkoming van het valgevaar. Werkvloeren op steigers waren in veel gevallen met maar één enkele leuning beveiligd, in plaats van met een boven- en een tussenleuning met daarbij aansluitend aan de werkvloer een kantplank. Deze kantplank voorkomt ook dat voorbijgangers worden getroffen door vallende voorwerpen. En openingen waren niet met draagkrachtig, tegen verschuiven beveiligd materiaal afgedekt.

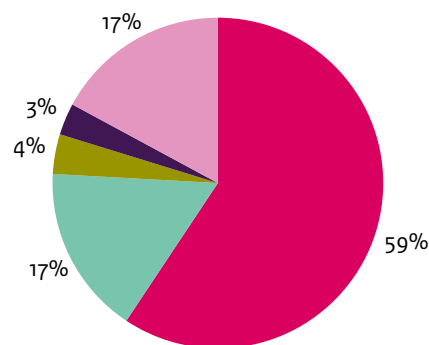
Bij 17% (85) van de overtredingen zijn andere tekortkomingen aan de steigers geconstateerd. Rol- en kamersteigers waren niet correct – dat wil zeggen overeenkomstig de voorschriften van de fabrikant/leverancier – opgebouwd of werden verkeerd gebruikt.

Bij 4% (20) betrof het tekortkomingen met betrekking tot ladders en trappen. Vrijstaande ladders kunnen instabiel zijn. Daarom is het noodzakelijk om de onder- en/of bovenkant te borgen ter voorkoming van omvallen of wegglijden. Dit was soms achterwege gelaten. Ook werden trappen verkeerd gebruikt en/of te hoog beklommen.

Bij 3% (16) van de overtredingen was de periodieke (jaarlijkse) keuring van het arbeidsmiddel niet uitgevoerd.

Grafiek 2 geeft een overzicht naar onderwerp van de overtreding.

**GRAFIEK 2**  
Overzicht naar overtreden artikel (N=514)



- Art. 3.16 Voorkomen valgevaar (305)
- Art. 7.23b Gebruik steigers (85)
- Art. 7.23a Gebruik van ladders en trappen (20)
- Art. 7.4a Keuringen arbeidsmiddel (16)
- Overige (niet gespecificeerd) (88)

Tabel 1 laat zien welke handhavingsinstrumenten de Inspectie heeft ingezet, en hoe vaak. Bij een waarschuwing of eis krijgen bedrijven de mogelijkheid om binnen een vastgestelde termijn de noodzakelijke maatregelen te treffen en de overtreding te beëindigen. In situaties met direct ernstig gevaar worden de werkzaamheden stilgelegd en bij heterdaad wordt een boete aangezegd.

**Tabel 1** Overzicht ingezette handhavingsinstrumenten (N=515)<sup>1</sup>

|               |                          |            |
|---------------|--------------------------|------------|
| Middelzwaar   | Waarschuwing / eis       | 181        |
| Zwaar         | Stillegging zonder boete | 180        |
|               | Stillegging met boete    | 150        |
|               | Boete werkgever          | 3          |
|               | Boete werknemer          | 1          |
| <b>Totaal</b> |                          | <b>515</b> |

Het grootste aandeel van de aangetroffen en geïnspecteerde bedrijven bestaat uit schilders- en/of glaszettersbedrijven:

- 34% (158) staat geregistreerd met de SBI-code 4334 Schilderen en glaszetten;
- 26% (118) onder SBI-code 4120 Algemene Burgerlijke en utiliteitsbouw;
- 7% (32) onder SBI-code 4332 Bouwtimmeren;
- de overige 33% (152) bedrijven staan geregistreerd onder andere SBI-codes.

<sup>1</sup> Wegens een CAO conflict tussen de bonden en de werkgever is door de inspecteurs tijdens de inspectieperiode actie gevoerd en zijn er wel boetes aangezegd maar niet daadwerkelijk opgemaakt.

Tabel 2 geeft een overzicht van de handhavingspercentages van de drie bedrijfstakken die het vaakst werden aangetroffen. Het handhavingspercentage geeft aan in hoeveel procent van het aantal inspecties een handhavingsinstrument (waarschuwing/eis, stillegging of boete) is ingezet.

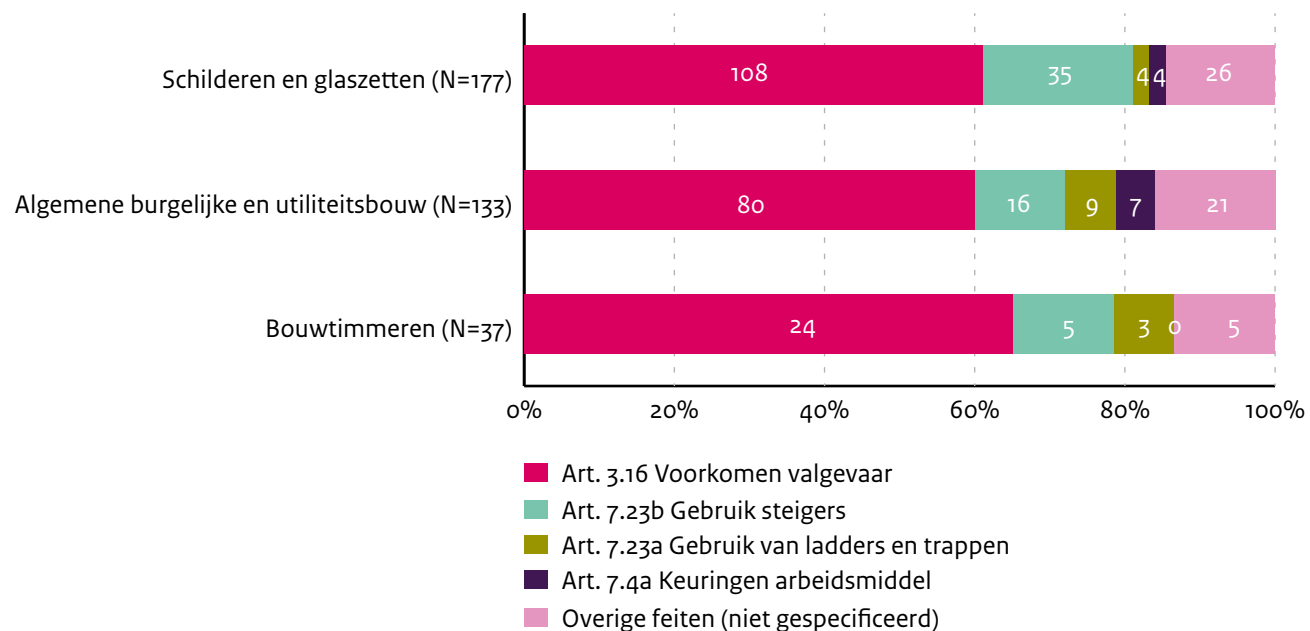
**Tabel 2 Handhavingspercentages van de drie meest aangetroffen bedrijfstakken**

| Bedrijfstak                            | Totaal aantal zaken | Zaken niet in orde | Zaken in orde | Handhavingspercentage |
|--|---------------------|--------------------|---------------|-----------------------|
| Schilderen en glaszetten               | 158                 | 113                | 45            | 72%                   |
| Algemene burgerlijke en utiliteitsbouw | 118                 | 87                 | 31            | 74%                   |
| Bouwtimmeren                           | 32                  | 28                 | 4             | 88%                   |
| Overige (niet gespecificeerd)          | 152                 | 112                | 40            | 75%                   |
| Totaal                                 | 460                 | 340                | 120           | 74%                   |

Grafiek 3 geeft een overzicht van de geconstateerde feiten bij de drie bedrijfstakken die het vaakst werden aangetroffen.

**GRAFIEK 3**

Overzicht van de geconstateerde feiten bij de drie meest aangetroffen bedrijfstakken



## Conclusies en vervolgaanpak

Ten opzichte van een identieke inspectieactie van drie jaar geleden is het handhavingspercentage met 10 procentpunt gedaald: van 84% naar 74%. Wel zijn er dit jaar beduidend zwaardere overtredingen geconstateerd in vergelijking met toen. De Inspectie SZW heeft daardoor zwaardere handhavingsinstrumenten ingezet. In 2012 was 40% van de ingezette handhavingsinstrumenten een zwaar instrument, dat wil zeggen een stillegging en/of boete. Dit jaar bedroeg het aandeel zware instrumenten maar liefst 65%. Deze stijging komt mede doordat de Inspectie het handhavingsbeleid dit jaar strict heeft toegepast. Dat was van te voren ook aangekondigd met een persbericht.

Een verbetering is te constateren bij de verplichte keuring van arbeidsmiddelen: hier is een daling van het percentage overtredingen te zien van 11% ten opzichte van 2012.

Op alle fronten wordt gewerkt aan het verminderen van valgevaar in de bouw. Zo hebben vijf grote rolsteigerfabrikanten betere opbouwmethoden ontwikkeld, waardoor de kans op fouten tijdens de opbouw geminimaliseerd wordt. De Inspectie SZW zal er bij de branche op aandringen het veilig opbouwen van een steiger blijvend onder de aandacht te brengen en meer bekendheid te geven aan de verbeterde opbouwmethoden.

Ook wordt door meerdere partijen voorlichting ingezet om veilig werken op hoogte te bevorderen. In tal van digitale publicaties, A-bladen, brochures en folders worden aanbevelingen gedaan over veilig werken op hoogte en het veilige gebruik van rolsteigers, ladders en trappen.

Ook de Inspectie zet het onderwerp op de agenda. In het najaar van 2014 vond een landelijke informatiedag voor de bouw plaats met als thema 'Werken op hoogte'. Tegelijkertijd werd een animatiefilmpje beschikbaar gesteld waarin de juiste maatregelen worden toegelicht en werd een folder uitgebracht: 'Veilig werken op hoogte: logisch als je erover nadenkt'. Het filmpje en de folder zijn te vinden op de website [www.sluitafmeteenhekje.nl](http://www.sluitafmeteenhekje.nl).

Aan de resultaten van de inspectieactie dit jaar is te zien dat de combinatie van frequente inspectieacties, technische ontwikkelingen, en de inzet van voorlichting niet voldoende is om het aantal overtredingen en ongevallen in belangrijke mate terug te dringen. Veilig werken op hoogte in de bouw en het voorkomen van valgevaar vraagt om continue aandacht en alertheid van alle betrokken partijen.

Bij bouwplaatsinspecties zal de aandacht altijd ook uitgaan naar het voorkomen van valgevaar en zal er onherroepelijk worden opgetreden tegen onveilige situaties. Het algemene beleid van de Inspectie SZW is dat hard wordt opgetreden tegen bedrijven die consequent de Arboret niet of onvoldoende naleven.

## Links

[www.richtlijnsteigers.com](http://www.richtlijnsteigers.com)

[www.sluitafmeteenhekje.nl](http://www.sluitafmeteenhekje.nl)

Projectnummer A1254

### Projectleider

Jan Vermeiren

### Landelijk Projectsecretaris

Mirjam de Caluwé

---

### Inspectie SZW

De Inspectie SZW werkt aan eerlijk, gezond en veilig werk en bestaanszekerheid voor iedereen.

Januari 2016